

MINDSZENT-SZEGVÁR

SZERKESZTŐSÉG és KIADÓ
HIVATAL

Diamant Manó nyomdájában, hová a lap szellemi részét illető közlemények, előfizetési- és hirdetési díjak küldendők.

és

VIDEKE.

VEGYES TARTALMU HETILAP.

Megjelen minden vasárnap.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK :

Egy évre 3ft — kr.
Félévre 1ft 50 kr.
Negyedévre — 75 kr.
Egyes szám ára 6 kr.

Hirdetések jutányosan felvételnek

Husvét.

A „szeretet vallásának“ a feltámadásnak ezen szent és magasztos tünnepe, midőn a vagyon szerzés és a mindennapi kenyér utáni hajsza — küzdelem megpihen és az elme egy rövid néhány órára el van vonva az élet önző, hiu és csábos világától, ma midőn hazánk minden vallásfelekezete ünnepe, lelkével és szívével Istenéhez fordul, csak most látjuk, hogy még a XIX. század alkonyán is csak a valláshoz való tiszta ragaszkodás képes az emberiséget boldogítani. Mily öröm nézni az Isten szent hajlékából jövő mosolygó, elégedett s mintegy átszellemült arcaikat s önkénytelenül is felkiáltunk hogy: mégsem oly rosszak az emberek.

Nem is lehet rossz az oly ember, ki áhitattal imádkozni tud. Nem lehet szívtelen az oly ember, ki a vallás szent tanaihoz ragaszkodik, mert annak kell, hogy szívébe legyenek vésve a szeretet vallásának ezen alapelvei. „Szeresd felebarátodat mint tenmagadat.“ és „Bocsáss meg az elened vétőknek, valamint, hogy te is azt akarod, hogy bűneid megbocsájtassanak.“

Az ilyen ember kell, hogy szeresse Istenét, embertársát s az képes ellenségének is kezét nyujtva azt mondani: ne ellenségeskedjünk, hisz' mindannyian testvérek vagyunk az Ur szent színe előtt.

Ma, midőn elmegyünk Istennek szent hajlékába, leborulunk nagysága előtt és áhitattól túlaradó szívünk érzelve hála könnyeket csal szemünkbe, ajkinkra ima gyűl s könnyes szemekkel fohászunk: Isten! hatalmas, nagy s végtelen kegyes vagy a te jóságodban, mi bűnösök vagyunk nagyon bűnösök; bocsásd meg a mi nagy bűneinket.

Valjon hányan gondolunk ilyenkor arra, hogy megjavuljunk? hányan fogadjuk meg ma azt, hogy ezután a vallásérköcs utain fogunk haladni? Vajmi kevesen! és még kevesebben tartják meg e fogadalmat.

Sajnos, hogy az arcok nagyobb részéről minél előbb eltűnik a nyájas kifejezés, a szemekből kihál a meglegedettség sugara és elvész a szelid tekintet és annak helyén megjelen az önző vágy, a gyűlölet rut vonásai s a szemek tekintetében az irigység honol.

A szív, a melynek háborgó hullámai csak az imént simulának el, amelyben csak nem rég foglalt helyet annak jogos és természetes lakója: a vallásosság, az isteni szeretet, az egyenlőség és testvériség szent eszméje. A szív mely rövid ideig ily érzelmekkel boldog volt, önkényt dobja el magát a csendes, meglegedett öntudatos boldogságot; kiüzi szívéből e boldogító érzelmeket, hogy helyet adjon ott az önzésnek, a vak elbizakodott vallástalanságnak. Ismét bűnökbe van merülve korunk. A

dicső erények már-már sirba szállnak és ha ez így halad tovább, úgy az emberiség nem sokára a vallástalanságból eredő bűnök és vétkek posványába süllyed.

Tekintsünk szerte a világ e zűrzavaros chaoszában, azt tapasztaljuk, hogy amint a vallás fokozatosan vesztü befolyását az emberi kedélyekre, azon módon tért foglal az önzés, a vagyon utáni vágy, melynek elérése után az eszközökben nagyon is sokszor nem igen válagatnak. Szeretjük korunkat a felvilágosultság századának nevezni — s valóban nevetséges hiúságból e század tudományos vívmányai alapján az emberiséget mintegy a természet urának tartjuk.

Szeretjük hangoztatni, hogy az emberiség már-már azon ponton van, hogy elérte a tökély legmagassabb fokát — szellemének hatalmas fenkölt erejével a természet számtalan csodás erejét leigázta s ezt céljainak használja fel.

Nem lehet tagadni a tudomány vívmányait, a mely felkutatja a föld méhében — a levegőben rejló erőket, hogy azt az emberiség hasznára fordítsa. De az Isten teremté az elemeket a benne rejló miliárd csodás erővel egyetemben. Az Isten teremté az embert szellemesnek — hogy eszével uralkodjon a nyers erő fölött. Ne legyünk tehát annyira elbizakodva, hogy saját erőnk tudatában meglegedkezzünk arról ki nékünk ez erőt adá — mert a ki adta, az el is veheti.

Az Istenbe vetett erős hit az, mely képes az emberiséget egész boldoggá tenni. Csak a vallás bir azon magasztos tisztító erővel, mely képes bennünket szenvedélyes bűneinkből kivetköztetni — hogy érző szívvel, megtisztult szellemmel, jó erkölcsökkel felruházva, hasznos polgárai lehessünk hazánkunknak.

Imádni az Istent. Szeretni a hazát. Szolgálni a királyt. Szeretni felebarátodat mint tenmagadat. Ezek kötelességeink. Teljesítsük kötelességeinket és bizonyára boldogok leszünk.

Boldog és szerencsés ünneplést kívánunk olvasóinknak.

Leonidas.

A csongrád-sövényházi ármentesítő társulat.

Az árvíz veszély ismét nyakunkon van, most azonban a veszély még nagyobb mint a múlt évben volt, különösen a Tisza jobb oldalán. A múlt évi árvíz a gátakat sok helyütt megszagatta, úgy annyira, hogy már-már attól féltünk, hogy azt át szakítja, azonban akkor hála az isteni gondviselésnek még nem a csongrád-sövényházi társulat, hanem minket legközelebből érdeklő nagy gát szakasz ögróf Pallavicini Sándor ur öméltségének tulajdona volt, a ki nem is késett tőle telhető módon a catax-

trófa elhárításnak céljából minden áldozatot meghozni. Már a jelenlegi viz magasságnál a munkások egész raja lepte el a gátakat az alacsonyabb részeket feltöltötték, karoztak, öröket állítottak fel, szóval megtettek minden óvintézkedést melyet a válságos helyzet parancsolt, szerencsére az érdekelteknek és hála a megfeszített előre látó munkásságnak nagyobb veszélytől megmenekültünk. A viz apadni kezdett és elvonult az első nagyobb tűz próbát kiált új gátak mellől, hátra hagyva azt „megfogyva bár, de törve nem“ még pedig jól megfogyva szélességében, amennyiben egyik oldalát a viz jól elhordta. Bixton reméltük, hogy most már első kötelességének fogja az új társulat ösmerni, hogy a megrongált gátakat „okulva a multak példáján“ megerősítse nehogy oly viznél mint a 1888-iki a vég veszély annyira fenyegeessen mint a mult évben. Mi történt azonban? Nem hogy a gátakat annyira megerősítették volna, hogy egy esetleges oly magasságu vízállás mint a mult évi nyugalmunkból ki ne zavarjon és bennünk a veszély és teljes anyagi tönkötől való félelmet, remegést eloszlassa, hanem még a megrongált részek sem lettek kijavítva.

Igen kétséges, hogy gátaink, ha a mult évi magasságra duzzad fel a nagyon szeszélyessé vált Tisza, ami pedig sajnos nagyon is valószínű, nem fogja elszakítani az Isten oltalmára hagyott megkeskenyedett gátakat.

Nem tudom mi lehet oka a reánk végzetessé válható hanyagságnak én ez eljárását a „csongrád-sövényházi ármentesítő társulatnak“ másképp nem nevezhetem — tény az, hogy a megrongált gátak dacára 746 méter magasságu víz állásnak a gátak nagyobb része népies közmondással élve „eb adóba“ vannak hagyva, azon nem javít, nem dolgozik senki — de ha vannak is t a l á n örök, azok oly ritkán vannak egymáshoz fel állítva, hogy szabad szemmel nem kivehető, én legalább kinek naponta alkalma van a minket legközelebből érdeklő gátvonalon végig menni, nem igen volt szerencsem valami — r e n d k i v ű l i örrel találkozhatni. Mily könnyen megeshetik az, hogy valami vakond-patkány lyukon a viz szivárogni kezd és a kellő felügyelet hiányában a viz mind nagyobb-nagyobb folyási tért vág magának, míg végre egy szép „éjszakán“ fellöki a gátat — és feltartoztatlanul fog a mocskos ár torony magasságba tova hőmlyögni maga alá temet e mindent, mit utjába talál, koldusokká téve ezeket.

A mai víz állásnál a mult évben már az egész gát vonalakon nem csak nappal, de minden éjjel szakadatlanul dolgoztak az ezernyi fáklyák fényénél. A veszély nagy volt, de bixtunk ögróf ur áldozat készségében.

Mi érdekeltek a mult tavasszon az ár elvonultával napról-napra vártuk, hogy a megrongált gátak kifognak javítatni, de sajnos ezen reményünk füstbe ment és most aggodva, remegve nézünk a jövő elé. Jó lesz az új társulatnak teljes erővel a védelemhez fogni, mert mitől

Isten őrizzen ha hanyagságuk miatt a katasztrófa beüt — nem tudom lesz e elég vagyona a károkat megtéríteni.

Dongéry.

Az ismétlőiskola és a népkönyvtárak fontossága.

Valamint az évet változtatják az egyes évszakok, ép úgy változtatják a helybeli lapunkat is az abban megjelenő egyes cikkek; de mindazon által a fő részét mindig a paedagogia, népoktatás keretébe vágó cikkeknek áldozza fel mintha ez is arra akarna rámutatni, hogy itt volna a legelső és legtöbb tenni való.

Egyik megjelent cikk nincs meglehetősen a jelenlegi tantermekkel, a mi nagyon is helyes — a második cikk fejtegeti, hogy hogyan is lehetne egy kis háziipart létre hozni — szemellett tartva községünknek a helyi viszonyokhoz kedvező sajátosságait; a harmadik azzal foglalkozik, hogy is kellene a felnőtteket a mezítalános tanfolyam elvégzése után tovább művelni.

De tulajdonképpen egy vegyes tartalmu lap annál magasabb és szebb közleményeknek engedhetné-e át homlokzatát? a feleletet a nagyérdemű közönségre bízom.

Mindezen cikkek annál is inkább nagyobb örömmel lépik meg a népnevelés bajnokait a néptanítókat, mivel nem annyira saját kártársait, hanem egészen más laikus emberektől halja fejtegetni, a különböző irányokban való reformálását a népoktatásnak.

S ha ez így halad csak kevés erő megfeszítés kívánatik, s az ezelőtt évtizedekkel felvetett nagy művelődési kérdésre nyugodtan és örömmel így felelhetünk: „Népnevelés megérkezett a te országod.”

Engem csupán ezen lapnak között becses cikkei s ezen cikkekhez fűző polgári állásom sarkaltak rá, hogy a népoktatásunk itteni rendszerében hiányzó tényekre az alábbi sorokban rámutassak.

Ha az ember az életbe valamire időt fordít vagy pénzt költ, megkívánja, hogy legyen is annak valami jó következménye; azaz, hogy fáradság vagy a pénz ne veszen kárba.

Hát valjon így van-e az a népiskolából kikerült mindkét nembeli gyermekekkel? t. i. a tanulásra fordított évek mehozzák-e a várandó gyümölcsöt? Mert csak így érte el a népiskola magasabb hivatását.

Tekintsünk szét az életbe és szerezzünk felőle tudomást; ha megszólítunk egy vasárnap az istentisztelet alatt kívül settenkedő suhancok közül egy csoportot, a melyikben vagy tizen vannak, s a többek között arról kérdezősködünk, hogy jártak-e iskolába? azt felelik: igen mind a tizen. Hát hány osztályt végeztek? kettő felel, hogy mi IV osztályt, a többi pedig egy vagy két osztályt. Hát most irni, olvasni és számolni tudtok-e mindnyájan? erre hattározottan azt a feleletet kapjuk, hogy közülök legfőbb egy vagy kettő olvasgat és ir olyant, mint a macska karmolása, a másik nyolc meg azt feleli, hogy mi a mit tanultunk azt is elfeledtük.

Most tehát azt kérdelem, hogy ilyen formán a tanulásra fordított fáradságnak és költségeknek van a kellő sikere?

S ha ez így van érdemes-e akkor, hogy községünk iskolákat tartson fenn?

Hiszen nincs a cél elérve, mert a földmívelés, veremelés és a kubikolás alkalmával nem tudja kiszámítani sem griffel sem fejben, hogy mennyit kell kapjon Lajostól az iszonyatos nehézség munkáért.

De mindezekért nem a néptanítókat kell elítélni, mert valamint a fa csak úgy hoz jó gyümölcsöt, ha azt folytonosan ápoljuk; épen úgy az embernek is kell, hogy legyen út és mód adva, a melynek segítségével a tanultakat megtarthassa, sőt hogy azt még tovább is gyarapíthassa.

Csak akkor van teljesen megoldva a népiskola elé kitűzött cél, mert ilyen alapon értékesíthetik a növényeket a tanultakat, a mi sajnos de nálunk kevés eredményt mutat fel a mint fentebb be is bizonyítam.

Hogy ezen igen nagy mulasztásnak miben találjuk meg az okát, azt is röviden elmondom.

Első sorban oka ennek az ismétlőiskolának hanyagul látogatása; másodsorban a községünkben hiányzó népkönyvtár vagy jobban mondva a népkönyvtárak nem léte.

1. Ismétlő iskola ugyan van nyitva mindkét nembeli ifjuság számára; de alig lehet abba annyit befogni, hogy a tanító érdemesnek tartsa a velők való foglalkozást.

Sőt a fiúk ismétlőiskolája ma-holnap beillik iparos tanoncok iskolájának, mert azok még inkább eljárógnak, mivel már is rá vannak utalva; de a többi csak szorványosan jelenkezik közöttük, pedig itten lehetne a régebbi tanultakat az elfeledés enyészétől megóvni s azokat tovább gyarapítani.

De átlag véve, hogy községünkben a belterületen — mindkét nemből — együtt alig csak 100 ismétlő iskolában járó tanköteles legyen illetve, hogy ennyi volna a 12 évtől 16 életévig haladottak létszáma? az lehetetlen ilyen nagy községben.

A hanyag ismétlő iskola látogatás tehát első főoka a népnevelés tovább fejlesztésének.

2. A népkönyvtárak hiánya szintén nagy veszteség, mert ha az ismétlőiskolát elvégezte is valamelyik növendék tovább ismét nincs tere a tanultakat megőrizni, pedig még tovább is kellene haladni, mert azt mondja egy példabeszéd. „A jó pap is holtig tanul.”

Azért, hogy mind ezen hiányok az illető községet és hatóságot ne terheljék, kívánatos volna első sorban a tanköteles ismétlő iskolások tanodalátogatását szigorú rendelet végrehajtásamellél szabályozni, és a népkönyvtárak minél előbb felállítását körül fáradozni; azonban a népkönyvtárakról részletesen más alkalommal fogok megemlékezni.

Vitos Gerő.

Levelezés.

Mindszent, 1889. ápril 18.

Tisztelt Szerkesztő ur!

Miután mindez ideig jogos panaszaink orvoslását az erre hivatott községi előljárástól hasztalan vártuk, önhöz fordulunk, kérve, miként ügyünket a nyilvánosság elé hozni sziveskedjék.

Évek hosszú sora óta legtöbbször szenved úgy a Tisza áradásából eredő fakadó, mint az esőzések után megálló vizek miatt községünknek az úgy nevezett „Nagyszék” része, mely községünknek leglaposabb részét képezvén, a vizek — természetes az egész községből hozzánk a „nagyszék”-re látogatnak. Van ugyan egy kanálisunk, mely rengeteg költségek árán készítettett azon célból, hogy azon vizeink lefolyanak, de ezen kanálisnak jelenleg vajmi kevés hasznát vesszük. Pedig, ha az kellően gondoztatnék, úgy megmentene bennünket a víz pusztításától, mely már házainkat — ez egyetlen vagyonunkat — összeomlással fenyegeti. Mi lesz majd később, ha — ami előre látható a Tisza hullámai is ostromolni fognak bennünket, ha már most, midőn még a Tisza felől alig beszélünk fenyegető veszélyről — hiába járunk segítség után.

A kanális évvel ezelőtt elkészítettett, kiépítettett a „horgolatig” hová hivatva lenne az vizeinket levezetni. De ki törődik valamit a „nagyszék”-kel? ki törődik valamit a kanálissal? Senki! Most lenne itt az ideje, hogy a kanális gondoztatnék, mert miután az el van töltve a víz nem folyhat le, amely körülmény miatt a víz utcáinkat kezdi elborítani ugyannyira, hogy már-már majd csak csolnakokon leszünk képesek közlekedni.

Számtalanszor mentünk előljárástunkhoz,

hogy valamiképpen segédkezet nyújtson nekünk az „elhagyott”-aknak. Elmondtuk ott, számtalanszor, hogy ideiglenesen, addig míg elérkezik azon várva-várt idő, midőn a „nagyszék” feltöltetik — a kanális bontassék fel, hogy vizeink, melylyel már végkimerülésig küzdünk — lefolyhason. És mit nyertünk ez ideig a járással — kérelem? Semmit! Azon egyszerű válasszal küldöttek el bennünket mindig, hogy: „az ármentesítő társulat dolga, mi nem tehetünk semmit!”

Most kérjük, elég e nekünk ezen válasz? A n. é. olvasó közönség bizonyára azt mondja velünk együtt, hogy: nem! De az érdemes előljárást azt hiszi, hogy elég, ha szem előtt tartja azon mondást, hogy: „fizess és hallgass,” de mi azt mondjuk, hogy nem elég; mert akkor, midőn mi 80 kr. száritási adót fizetünk, nem hallgathatunk midőn érdekünkben semmi sem tétetik, hanem jogunk van k ö v e t e l n i, ha kérésünk alig, hogy meghallgattatik.

Személyesen kellene meggyőződnie állításaink valóságáról, mely esetben lehetetlen, hogy érdekünkben valami intézkedés el ne rendeltessék.

Kérjük tehát az érdemes előljárást ezuton is, hogy ereszkedjék le annyira, hogy ne resteljen a „fűtő”-ról betérni e félreeső, szerény, elhagyatott „nagyszék”-re, hol meg fog győződni arról, hogy kérésünk nagyon is méltányos.

Ennyi az, a mit a tisztelt szerkesztő urnak b. lapjába közzé tenni kívántunk, hogy ebből a n. é. olvasó közönség ítélhessen.

Maradtunk a t. szerkesztő urnak hívei.

Több nagyszéki lakos.

Visszapillantás

a harmincas évek óta a halászat terén történt változásokról.

A harmincas évek óta a halászat, mely még akkor oly jövedelmező volt s amellyel a község bőven élvezhette a legjobb halakat, sokrészben változott, mert manapság már elenyésző csekély a halmennyiség az akkorihoz képest, mely jelenségnek szerintemi okát szándékozom jelen soraimban bemutatni.

Sok esetben tapasztaltuk, hogy egyik évben semmi, másik évben közép magas, míg a harmadik évben nagyon magas vizállás fejlődött ki a Tiszán; volt arra is eset, hogy 3—4 év és évtizedek is vonultak el közönségesnél magasabb vizállás nélkül. Volt azután ismét olyan idő, midőn ugyanily arányban voltak vizes évek is. Ilyenkor tapasztaltam, hogy az ily vizes években a hal mennyiség nagyban emelkedett. És valamint így volt ez a múltban; így van ez a jelenben is. Csakis tartós vizes évektől függött és függ, hogy elég idő legyen a halak fejlődéséhez és azok nagy mennyiségbeni szaporodásához.

Értem pedig e vizes éveket úgy, hogy három egymás után következő évben 4—5 hónapig, illetve márciustól augusztusig az árterek viz alatt állanak. Különösen előnyös volt az ártér a 30-as években midőn az egész folyó menténi rétek — kis kivétellel — a halak tanója volt. Ámbár már akkor is volt rá eset, hogy szárazabb évek bekövetkeztével épen úgy bekövetkeztek a halszük idők, mint a jelenkorban, a mire még ma is vannak emlékező öreg halászok.

De azért még akkor nem estek mindjárt kétségbe, nem nyultak mindjárt palagrafusokhoz, hogy az által szaporítsák a halmennyiséget, hanem türelmesen vártak, mely türelem a 40 és 50-es években meghozta a várt termést, amidőn legendó bő vizekkel együtt helyre állott a halbőség. Megszülte azt a természet. De megszülte a természet a mai csekély halmennyiségű korszakot is, mely szomorú korszakot elléggé jellemzi azon jelenség, hogy halász gazdáink a 60-as évek óta — amidőn az átlag száraz évek

miatt a halszaporulat igen csekély — egymás után pusztultak el.

Azon időkben született meg, azon nevetéses mondás, hogy a gőzhajó zavarja és kergeti el halainkat a Tiszából. A mai időben pedig azt hiszik, hogy azért van oly kevés halmenyiség, mert azok a halászok által még apró korukban kifogtak. Ezen nevetéses mondasokat azonban megsemmisítették a 70-es évek eseményei, mert akkor, midőn éppen úgy halásztak, mint most és mégis kimondhatatlan módon szaporodott a halmenyiség. De miért? Azért mert akkor nem csak az árterek állottak huzamos ideig víz alatt, de igen sok bélviz is volt birtokunkban.

Láthatjuk mindezekből, hogy: csak víz kell, tartos víz és akkor van hal éppen úgy mint volt a 70-es években. A hal szaporulatot „palagrafus“ elő nem segíti soha, ha víz nincs.

Hogy a 80-as évekről is szóljak, kijelentem, hogy ezek sem valami előnyök a haltenyésztésre, mert aki ez éveket figyelemmel kísérte, az emlékszik, hogy volt egy pár nagyobb vizállás, de az rövid pár hó alatt ismét visszaesett a folyó medrébe. Az ilyen vizállások sohasem fogják a hal megnövése a kellő tápot megadni, sőt, ha még egy pár ilyen kisebb rövid ideig tartó vizállású éveink lesznek akkor ami csekély halat még ma magunkénak tartunk, holnap már egy egész más vidék folyójának halai lesznek, mi már többszöri tapasztalataink után bátran állíthatunk.

Igen sajnás azon körülmény is, hogy még eddig semmi intézkedés nem tétetett a kubik gödrök vízének szabályos ki és befolyása iránt. Hány millió apró, tehetetlen halacska pusztul el itt, melyeket szabályos vízvezetés által át lehetne adni az anya folyónak? Pedig ha meg gondoljuk, hát ennek elmulasztása több káros következményt von maga után:

1. Igy már magában véve elég káros, hogy az ily kubik gödrökben évenként nagyobb halmenyiség pusztul el, mint a mennyit rendszeren a mederből használható halakat kifogunk.

2. Igen káros azon körülmény is, hogy ezen kubik gödröknek nyáron felposadt vizében a szegényebb sorsú nép összefogdossa a beteg halakat és azokat eladja ismét a többi szegény sorsú nép között, nem gondolva azzal, hogy e posadt halak által többfelé betegség származhatik.

3. A kubik gödrökben maradt apró halak pedig rendszeren a víz melegtől megdöglenek és erjedésnek indulva, veszedelmes büzt adnak át a levegőnek.

(Folyt. köv.)

Világfolyása.

Belföld. A hét legnagyobb eseményeit az új miniszterek helyüket elfoglaló az eddig elfoglalt állásaikról elbucuzó nagy szabású beszédek képezték.

Nem csak a miniszterek de az illető osztályok hivatalaiba is több változás történt. Allítólag a földmívelési miniszteriumból kilép Matlekovich a ki 22 éven át közszolgálatban volt s mint a „Neue Freie Presse“ megjegyzi, csak akkor fogják tudni, hogy mit vesztettek Matlekovichban, ha fontos kérdésben hiányozni fog tanácsa. Matlekovich el távo l i t á s a s ö t t é t árnyékot vet majd a kormány rekonstrukciójára, melyet oly meglepéssel fogadtak.

A pénzügyminiszteri új államtitkárnak Láng Lajosnak kinevezése már a legközelebbi napokban várható. Az államtitkár azonnal befogja nyújtani a képviselői állásáról való lemondását, s már a jövő héten leutazik Párára a hol is mint képviselő jelölt program beszédet fog tartani választói előtt.

A Bánfi György báró halálával megüresedett képviselői mandátum el-

nyerésére heves küzdelmekre van kilátás a szilágy-somlyói kerületben. A függetlenségi párt Váally Árpádot, a szabadelvű párt gróf Eszterházy Dénest léptette fel jelöltül.

Külföld. Románia. F. hó 16-án tárgyalta a Román kamara a bukaresti és foksan-galaci vonal erősítését. A kamara 110 szavazattal 51 ellenében megszavazta az erősítésekre kért 15 millionyi hitelt. Az „Augence Roumaine“ megjegyzi, hogy ez a legjobb válasz a külföldi sajtó egyrészenek azon vádjára, hogy a Catargiu-kormány az orosz politika uszály hordozója.

Helyi és vegyes hírek.

— **Boldog ünnepelt kívánunk t. olvasóinknak.**

— **Lapunk mai számához egy fél iv szép-irodalmi husvéti melléklet van csatolva.**

— **A fenyegető árvíz.** Dacára, hogy Szegeden tul R ö s z k é n é l a víz a gátat elszakította és a K á r á s z uradalom 2000 holdas birtokát, valamint a felvidéken 4000 hold földet elborított, nem, hogy csökkenne a Tisz áradása, de még fenyegetőbben növekszik. Községünknek ez idő szerint nincs ugyan még oka félni, mert a védgátak a lehető legjobb karban és rengeteg védelmi anyaggal vannak ellátva, de annál több oka van remegni a tulajdosaiknak, hol még a múlt évben megrongált gátak sem lettek kijavítva, s védelmi anyag alig van valami. Ha a víz még 8—10 napig árad úgy majd — nem bizonyos, hogy átszakítja a gátat. A vizállás a legutóbbi 24 óra alatt.

A Tisza Tokajnál	apadt 4	centimétert.
Szolnoknál	áradt 6	„
V-Naménynál	apadt 5	„
Sárospataknál	áll —	—
Csongrádnál	áradt 10	„
Mindszentről	áradt 11	„
Szegednél	áradt 11	„
A Maros Aradnál	áradt 30	„
A Szamos Szatmárnál	áradt 119	„
A Körös Gyománál	áradt 13	„

A mellék folyók áradása az alsó Tiszavidékre nézve nem csekély aggodalmat kelt.

— **Kinevezés.** Mint örömmel értesülünk. Lavicska Pál helybeli adó-jegyző, ki jelenleg, mint honvéd hadnagy B.-Gyulán, gyakorlattelen időz; a napokban sikeres vizsgálatát után főhadnaggyá nevezetett ki.

— **Jegyző változás.** Vittich Sándor lemondása folytán üresedésbe jött sövényházi jegyző állomás, mint értesülünk O n o d i L a j o s s z e n t e s i j e g y z ő által töltetett be.

— **Büvészeti előadás.** Vadász ur a hírneves büvész, ki községünkbe érkezett, ma és holnap, Kovács Tóbiás vendéglői helyiségében büvészeti előadást tart, mely által az érdeklődő közönségnek bizonyára élvezetes estét fog szerezni, miért is őt a n. é. közönség becses pártfogásába ajánljuk.

— **Veszett kutya.** Nagy riadalomba hozta községünk lakóit egy láncáról valahonnan a tanyákról — elszabadult nagy vörös kutya. Menten ráfogták, hogy veszett kergették a kapákkal vasvélákkal fel fegyverzett emberek utca hosszant. Neki vadulva száguldott végig az utcákon neki menve mindenkinek ki elébe állt. A mely kutyanak veszett nevét költik meg kell annak veszedni. Agyon is lőtte valami éber lesi puskás.

— **A legkisebb ujság.** A legkisebb ujság mindenestire a „Télégramme“ című Mexikóban megjelenő hetilap, mely négy oldalból áll, magassága 5 hüvelyk és szélessége 3 hüvelyk. Jelszoul „Little straw and much wheat“ (több búzát, mint szalmát) feliratot visel.

— **Az ideji ujonczállítás.** Az ideji ujonczállítás elhalasztása tárgyában kiadott honvédelmi miniszteri körrendelet következtében függőben tartott ujonczási előmunálatok tovább folytathatása és vegrehajthatása céljából, a honvédelmi miniszter tudatta a törvényhatósággal, hogy az ideji ujonczállítás a május 10-től június 20-áig terjedő időn belül hajtandó végre, és hogy arra az 1868-ik, 1867-ik, és 1866. években született hadkötelesekből álló három korosztály hivandó fel. Útasította a miniszter a törvényhatóságot,

hogy egyfelől az ujonczozási utazási és működési tervezetet, az illetékes hadkiegészítési kerületi, és honvédfeldandár-parancsnokságokkal egyetértőleg, s az idő előhaladottságának és rövidségének kellő tekintetbe vételével, most már haladéktalanul és olyképpen állapítsa meg, hogy egyfelől a rendelkezésre álló idő teljesen kihasználtsák, szükség esetében a sorozó bizottság esetleg vasárnapokon is működjék, a fősorozás lehetőleg még június 20-ika előtt is befejeztessék. Egyáltalában minden intézkedés olyképen tervezendő, hogy az ideji fősorozás a lehető legrövidebb idő alatt foganatosítható legyen.

— **Ötszörös gyilkos.** Gyömbér Pál, a Szegváron elfogott rabló gyilkos házában a csendőrség házmotozást tartott, mely alkalommal a múlt évben Szentesen meggyilkolt Baláss Borbála korcsmárosné alrabolt fülbevalói és egyéb holmijai, továbbá a csongrádi szőlőben elkövetett rablógyilkosság alkalmával elrabolt holmik és a szentesi tiszai ártéri hid pénzszedője: Batic Mihálytól, betörés elvételével ellopott holmik is megtaláltak. A rendőrség ennek következtében a gyilkosnak teherben levő feleségét, szül. Pap Erzsébetet is lefartóztatta és a szentesi kir. járásbírósnak adta át. E szerint kétségtelennek látszik, hogy ugy Baláss Borbálának, mint a csongádi gyilkosságnak Gyömbér Pál volt az elkövetője; dacára annak, hogy elfogatása alkalmával ezt határozottan tagadta. Gyömbér tehát nem három, hanem öt gyilkosságot követett el.

(—) **Rabok napja.** Szokatlan mozgalom és élénkség uralkodott f. hó 12-én a szegedi csillagbörtönben. 29 rab előtt tárult föl e napon a börtön ajtaja és 13 új rab után csukódott be. Az elbocsájtott rabok, miután büntetésüknek háromnegyedrészt kitöltötték s magukat a börtönben oly rendszeren és kifogástalanul viselték és annyi bünbánatot és megtérést mutattak, hogy alaposan lehet következtetni, hogy többé nem esnek vissza a bünbe és becsületes munkával képesek lesznek a mindennapi kenyeret megkeresni, a börtön igazgató és börtönfelügyelőbizottság ajánlatára az igazságügyminiszter engedelmével föltételes szabadságra bocsátattak. Mikor kihozták őket a börtönből, az őrmester, mind a 29 rabot sorba állította az igazgató szobájában, a ki megható beszédet intézett hozzájuk és intette őket, vigyázzanak a becsületre, a mely legdrágább kincse az embernek; most visszatérhetnek az emberek közé, a kik, ha munkások lesznek, elfogják feledni bünüket. Végül kívánta, hogy az életben sohase lássa többé őket viszont a börtön falai között. — Lehetetlen leírni a rabok ujjongását, mikor azt mondták nekik, hogy most már mehetnek. Mikor átlépték a csillagbörtön küszöbét, és eltűnt előttük az utolsó szuronyos börtönőr is, látni kellett azt, hogy az embernek fogalma legyen arról, hogy tudnak örvendezni a szabadságnak azok, a kik azt hoszu ideig nélkülözték. Ki sirt, ki nevetett, némelyek sirtak is, nevettek is; de azok, akiket a börtön kapuja előtt nem várt sem feleség sem szülő, sem barát, komolyak maradtak, azoknak nem ült az arcaikon öröm. A 29 rab között voltak, a kik 10 évnél több időt töltöttek a börtönben.

— **Gáspár József** budapesti fogműtő pár hétig Szentesen dr. Cukermann Soma ur lakásán található, ajánljuk őt a fogfájásba szenvedők figyelmébe.

— **Miért esik husvét ünnepe** egyik évben korábban, a másik évben később? — Nagy Konstantin Kr. u. 325-ben Niceában egy zsinat által elvégeztette, hogy a keresztény husvét sohase essék a zsidó husvétal egy napra. (A zsidók tudvalevőleg Egyiptomból lett szabadulásuk emlékére ünneplik.) A husvét megünneplése a tavaszi éjnap egyen első holdtölte után következő vasárnapra határozatott el. E szerint ha március 21-ére esik a tavaszi éjnap egyen s a holdtölte, és a nap szombat, akkor a követ-

kező vasárnap, azaz március 22-ére esik husvét. Ha a holdtölte március 20-ára esik s a nap szombat, a husvét nem tartatik meg a következő nap, mert megelőzte az éj-napegyent. Ilyenkor be kell várni az éj-napegyen után eső legközelebbi holdtöltét, mely ápril 18-ára esik, s ha a holdtölte épen vasárnapra esik: úgy a niceia törvény értelmében csak a holdtölte után következő vasárnap lehet a husvétot megünnepelni, vagyis ápril 25-én. — Ebből láthatjuk, hogy a husvét ünnepe március 22-ikénél hamarabb és április 25-ikénél későbbre nem eshet; tehát 35 nap az amely között a husvét váltakozik.

— **A karlsbadi pezsgő porról.** Egy budapesti orvosi szaklapban a következő megfigyelésre méltó sorokat olvassuk a Lippmann D. R. karlsbadi gyógyszerész által készített karlsbadi pezsgő porról: Lippmann karlsbadi pezsgő-pora, mely a helyszínén készítették és mint az ottani gyógymódot előmozdító és utókurára alkalmas szer használatát, rövid idő óta átadott a nagy forgalomnak és azóta Magyarországon is nagy elterjedést nyert. Az orvosok kellően méltányolják azt a jó gondolatot: hogy a világhírű karlsbadi fürdő productámai egy pulvis aerophorus (pezsgő por) alakjában állítatnak elő, a közönség pedig szívesen veszi ezeket a porokat, először is kellemes ízük miatt és azért, mert csakhamar meggyőződik üdítő és kitűnő hatásokról. Az említett préparátum mindenképp előtt egy kellemes hashajtó szer, mely a gyomrot és beleket nem izgatja és mely acut es chronicus gyomorkatarrhusoknál, szintegy ideges dyspepsiánál indicálva van. Miután alkalikus sótartalma az epe kiválasztást szaporítja, a belek működését elősegíti és azoknak szenvedőleges hyperemiát csökkenti, ennek következtében alkalmas májbajoknál, chronicus bélhurutoknál, macacs obstipatióknál és az abdominális Plethoránál (altesti elrekedés.) Az alkalikus-savas ásványvizekhez hasonlóan diuretikus hatása van, minek következtében bizonyos vesebajoknál és a húgysavas Diathésénál előnyösen alkalmazták. Szívességet véltünk tenni a szenvedőknek e sorok közlésével. Megjegyezzük még, hogy a karlsbadi pezsgő porok tudunkkal adagonként 20 kr-ért, 3 adagonként 60 kr-ért és 12 adagonként csomagolva 2 frt-ért használati utasítással együtt majd minden nagyobb győgtárban, Budapesten Török Józsefnél és Karlsbadban Lippmann gyógyszerésznél kaphatók.

Irodalom.

Mikszáth Kálmán összegyűjtött munkáiból, illetve a Révai testvérek által a legkitűnőbb magyar novellista műveiből megindított füzetes vállalatból a tevékeny kiadóhivatal megküldte nekünk a 4-ik és 5-ik füzetét, mely „A tekintetes vármegye” befejező ivateit, a címlapot és egy „Toldalék”-ot tartalmaz. Ezzel a nagybecsű vállalatnak első kötetét teljesen birjuk és „a tekintetes vármegye” könyve most már igazán mindnyájunk könyve lett. Révai testvérek remek bekötési táblákat is készítették az egyes kötetekhez és valóban rendkívül csekély ár az, a mibe az egyes kötetek belekerülnek. Így „A tekintetes vármegye” 5 füzetet tartalmaz 35 kr-ával, a tábla pedig 80 kr, illetve vidékre 95 kr; — összesen tehát alig 3 frt. — Már pedig Mikszáthot ily kiállításban, és a mi fő, az ő összes munkáit egyforma kiállításban, diszes külsőben, a szemnek is tetszetős, diszes alakban birni, . . . még fokozza a gyönyört, melyet munkáinak elovastakor különben is érezünk. — Az 5-ik füzet, mely ép most fekszik előttünk, az „Elveszett nyáj” — az „Alispán kisasszonyok” című nagyobb elbeszéléseket és a „Toldalék”-ban „Megint megkerült a Csákok” cím alatt oly kedves kis humoros karcolatot tartalmaz, melyt megírni egyedül csak Mikszáth tud nálunk. — Nem ajánlhatjuk eléggé a Révai testvérek által (Budapesten, IV. váci utca 1.) megindított e vállalatot, mely idő múlva, kevés pénzen gyűjtött teljes egészében könyvgyűjteményünk legfőbb diszét fogja képezni tartalmánál, anyagánál, formájánál és kiállításánál togya is.

Közgazdaság

Gazdasági és üzleti tudósítás.

E héten még mindig rossz legalább a vetésekre nem kedvező időjárásunk volt.

Majdnem naponta nem csak hideg eső, de erős havazások is voltak.

Az őszi vetések igen megsínylették az időt, mert a rossz időjárás miatt nem igen fejlődtek.

Panaszok sok felől érkeznek, hogy nem mindenütt keltek ki a búzák és egyes helyeken az egerek okoztak kárt a vetésekben.

A tavaszi szántásvetés az esőzés és ünnepek miatt félbeszakadt.

A buzaárak e héten 20 krral estek mert Budapesten a malmok nem igen vásároltak és az eladók kénytelenek voltak árengedményeket adni, hogy árúikat eladhassák.

Mai piaci árak, szép tiszta buza frt 6.60, Kukorica frt 4.—4.10. árpa frt 4.50.—5. minőség szerint zab frt 5.50.—6.

Budapesti árak:	
Tiszavidéki	78—80 kgos frt 7.35 — frt 7.50
Bácskai	78—80 " frt 7.30 — " 7.45
Erdélyi	76—78 " frt 7.15 — " 7.30
Határidő szállításra:	
Tavaszi buza	frt 6.80—85
Őszi buza	frt 7.23—24
kukorica május juniusra	frt 4.82—84
Őszi zab	frt 5.32—35

A cukorpiac on rendkívül élénk mozgalom uralkodik jelenleg a írja „Magyar kereskedők Lapja.” Az angol kormány a parlamenttől felhatalmazást kért a múlt év ang. 1-én előlegesen megállapított nemzetközi, cukorkonvenzió hozzájárulásához és erre a londoni piacon rohamosan emelkedtek a cukorárak. Ez persze csak üzérkedési manúver, mert még egyáltalán nem bizonyos, hogy a cukorkonvenzió ténynyé válik-e. Sokkal komolyabb tény, hogy az idei nagyobb termelés dacára a készletek nem jelentékenyek és a legjobb esetben fedezni fájúka szükségleteket. Tekintetbe jöhet továbbá, hogy hiányos a gyarmatok nádeukortermelése és különösen Cuba cukortermelésről azt állítják, hogy 200.000 tonnával kisebb az átlagosnál. A cukor piac helyzete tehát kedvező konpctura kecségetető és nekünk elégtételül szolgál, hogy a most bekövetkezett viszonyokra már hetekkel ezelőtt figyelmeztettünk.

Szerkesztői üzenetek.

Ocsai Csany. Lehetőleg jövő számunkban sorát ejtjük.

A. Szegvár. Kérjük a közérdekű cikket, de szívesen vesszük az eddigiekhez hasonlót is.

Dugonics. Szeged. Mai husvétii mellékletünkben megjelent. Kérjük továbbra is.

Kistelek. Hát csakugyan nincs semmi új a nap alatt?

F. M. Csany. Ön mélységes halgatásba burkolodik pedig „többet ér a beszéd ezüstje mint a halgatás a'anya.

Tömörkény. A népfelkelési tisztképző tanfolyamra május elseig lehet csak jelentkezni.

K. S. urnak Szeged. Becses kéziratát köszönettel vettük, de legnagyobb sajnálatunkra elkésve érkezett. Legközelebb jönni fog.

Vasúti menetrend.

H.-M.-Vásárhelyről—Szeged felé: 6 óra 46perccel, 5 óra 28 p. este

H.-M.-Vásárhelyről—Nagy-Várad felé: délelőtt 10 óra 24 percek, délután 7 óra 11 percek.

Kistelekről—Budapestre: személyvonat éjjel után 2 óraker, délután 3 óraker: omnibus-vonat reggel 6 óraker.

Kistelekről—Szegedre: személyvonat, déli 12 óraker, éjjel 12 óraker, omnibus vonat délután 6 óraker.

Szentesről—Budapestre. Indul 5 óra 38 perc reggel, 1 óra 15 percker d. u. 3 óra 25 perc d. u.

Szegedről Csongrádra indul 11 óra 9 perc 2 óra 18 p. d. u. Csongrádról Szegedre 1 „ 05 p. 4 óra 59 p. d. u.

Szolnokról—Szentesre. Indul 3 óra 26 perc éjjel 11 óra 50 perc d. e.

Felelős szerkesztő és kiadó tulajdonos

Diamant Manó.

HIRDETÉSEK.

Van szerencsém tisztelettel a cukorfogyasztó közönséget felszólítani, hogy a vidékről bármily mennyiségben általuk behozott cukrot nálam bejelenteni el ne mulasszák, mert ellen esetben ellenük az erre vonatkozó törvények teljes szigorával fogok eljárni.

Robicsek Soma
cukorfogyasztási adókezelő.

Ajánlom a legujabb fajta betűkkel dusan berendezett

KÖNYVNYOMDÁMAT

bármely e szakmához tartozó munkák gyors, pontos és jutányos elkészítésére.

➡ **Névjegyek, esketési- és bál meghívók művek** ➡

csinos kiállítással

DIAMANT MANÓ

KÖNYVNYOMDÁJA, PAPIR- és IRODASZER-KERESKEDÉSE.

Irodaszerek nagyraktára.

Kész ügyvédi, lovas és gyalogsendőrségi, pénzügyőri és községi nyomtatványok.

Gazdálkodóknak: Cselédszegődményi levelek napszámjegyzék és naplójegyzék. Betűsoros üzleti könyvek.

A vidéki megrendelések a nyomda saját költségén szállítatnak rendeltetési helyükre.

➡ **Könyvek kötése jutányosan elvállaltatnak**

Szépírodalmi husvét-i melléklet.

TÁRCZA.

Husvét 1889.

Bettehembem mély alázatosságban,
Midőn a világ, a bűnök árjában,
Nagyon mélyen elsüllyedett:
Midőn a kor dicső polgár erénye,
S minden mi jó már már elenyészve:
Megváltónk megszületett!

Mind kik éltek e rut bűnös világban,
Súlydve voltak bűnök pósványában,
Telve rosz érzelmekkel.

A makacsok előtt siket füleknek
Hirdeté megváltónk a szent békének,
Szent szavait reményel.

S feltűnt az üdönek dicső hajnala,
A föld népeinek boldogságot hozva,
Megváltva büneiktől

E kornak erkölcstelen világában
Hirdette Ő a szent ígétet bátran,
Nem félve üldöitől.

Meghalt a keresztfán, de feltámadott.
A sirban a szent eszme nem nyugod-
hatott,

Győznie kellett! Győzött!!
Hitetlen pogányok hívőkké váltak
S akik az előtt bálványt imádtak
Leborultak Isten előtt.

N e m ó.

Feltámadunk . . .

Feltámadunk! Ez hangozék
Ajkiról „Isten-ember“-nek.
S e szent szavak hirdetéik,
Hogy boldogok az emberek.
Feltámadunk! Szébb jövőre,
Megváltónk ezt hagyá nekünk.
Lelkesítsen e szent íge:
Feltámadunk! Ez szent hitünk,

Feltámadunk! Próba csak
Mostani sivár életünk.
S a bizonytalan vágyak
„Jövőbe“ ragadják lelkünk.
Feltámadunk! Oh, én hiszem,
Titkon ezt sejteti szívünk,
S nem csalhat ez érzélem:
Feltámadunk! Ez szent hitünk.

Feltámadunk! Ez érzélem,
Mely lelkeinknek ura ma,
Midőn pihen a küzdelem
S ajkainkról zeng ima.
Feltámadunk! Ez a szent hit,
Amely megnyugvást nyújt nekünk,
A halál így nem is rémit:
Feltámadunk! Ez szent hitünk.

Feltámadunk! S lesz béke
Az ember s ember között.
Testvér, majd nem tör testvérré,
Holmi csekélységek fölött.
Feltámadunk! Megtisztulva,
Ha büneinkért bűnhödtünk,
S ha az meglesz bocsájtva:
Feltámadunk! Ez szent hitünk.

Raguza gyöngye.

(A „Mindszent-Szegvár és Vidéke“ eredeti tárcája.)

A nap még egyszer rávetette biboros su-
garait Raguza sziklás partjára, s aztán mintegy
bucszólag karolta át az ég azurján enyelgő
rozsa felhőcskéket letűnt. Milyen ünneplés
csend ez, még a tenger is, e nagy óriás olyan
szelid, olyan mint a szendergő gyermek.

A parthoz közel kisedek sajkát ringatnak
a habok lágyan, gyengéden, nehogy fel ébressék
a benne ülő leánykát merengéséből. Ki ne is-
merné Raguza legszebb virágát, az agg Pietro
egyetlen leányát Marittát. Ott él ő egyedül
atyjával a tenger parton, kinek minden vagyona
kis guyhója s hálójából áll. Ha az öreg halász
fáradtan hazatér alkonyatkor, szép leánya ked-
ves mosolyal fogadja, s gyengéden csókolja le
a veritéket homlokáról. A szegény halász bol-
dog, hisz neki többet ér e kincs a tenger ősz-
szes gyöngyeinél.

Maritta olasz nő volt, ifju, szép és szen-
vedélyes. Mély tűzü fekete szemait a nyugvó
tengerre, majd a futó fellegekre emelte s e te-
tekintet merengő, majd lázas nyugtalanságot
fejezett ki. Egyszerre evező csapások hallat-
szottak s a távolból kis sajka bontakozott ki,
villámgyorsasággal siklott, nemcsoda szerelmes
karok kormányozták. Maritta gyönyörű barna
arcán égő pir ömlik el, kezét lázasan dobogó
szívéhez szoritja s boldogan suttozja ő az.

A jármű mindég közelebb, közelebb jött,
s gyors könnyed mozdulattal egy deli ifju szö-
kelt át a leány sajkájába, letelepedve mellé át-
karolta karcsu derekát, s egy forró csókot nyo-
mott rózsás ajkaira. Az érkező, szép szőke ifju
volt, alig 22 éves, inkább magas mint közép
termetű, szabályos vonásaihoz s gyengéd fehér
kezzeihez melyeket itt-ott feltűrt az evező leg-
kevésbé sem illet az egyszerű durva öltöny. Az
egész alakon kimondhatatlan kellem, előkelőség
ömlött el, a nyílt tekintetű kék szemekből jó-
ság, s erély sugároztak ki, de a magas már-
vány homlokon a bu egy halvány árnyalata
borongott. Már leszált az alkony kigyultak az
ég apró mécscei, köztük a legragyogóbb Vé-
nus, a szerelmesek csillaga pazarul szorta su-
garait, mint a nagy oceán karcsu világító tor-
nya. A szerelmesek messze kiveztek a sik ten-
gerre, a kis sajka kecsesen himbálódzott a hold
ezüst sugárral átszőtt vizen. Maritta bájos aj-
kai dalra nyíltak, s a csodaszép hangokat tova
vitte a lengedező zephir, azon mélabus olasz
dalok egyikét éneklé, melyek a szivig hatnak
s rengésbe hozzák hurjait. A leányka bevégez-
vén dalát végtelen szomorúsággal tekintett az
ifjura, a fekete szemekben két könnyesepp fény-
lett, gömbölyü karjait melyeknél szobrász sem
faraghatott szébbet lankadtan bocsájtotta ölbe,
olyan volt így leomló sötét hajával, merengő
arcával, mint egy szomorkodó angyal.

Maritta édes leánykám, szól az ifju miért
e boru szép homlokodon, mi bántja szived mely
könyeket csal szemedbe, oh szólj hü Carlodnak
ki kész életét is feláldozni, hogy mosolyt va-
rázsoljon ajkaidra. Közeli elválásunkra gondolok
Carló, te elhagysz egy időre s ki tudja mit rejt
a végzet, én úgy érzem, hogy ez utolsó talál-
kozásunk. Mig téged nem ismertelek nyugodt
volt e sziv, olyan mint most a tenger, a mosoly
volt hü társam s ha eljött az est ezzel hajtot-
tam nyugvóra fejeim, ez ébresztett fel boldog
álmaimból. De mióta téged megláttalak oda
nyugalmam, szívemet felkorbácsolták a szerelem
hullámai, nélkülöd nem élhetek Carló s ha so-
káiig késelez lesz sirom, kezével a tengerre mu-
tatott. Carlo szorosan magához ölelte Marittát,
a kék és fekete szemek sugarai szerelmesen
olvadtak össze, szeretlek egyetlenem susogta
szenvedélyesen, nem sokára visszajövök, akkor
elviszlek magammal messze, elrejtelek a világ
elől. Az éjjel oly csodás álmom volt, szól
Maritta, hald csak Carló.

Szép országot jártam be hol hegyek, völ-
gyek s lapályok váltakoztak. E tündér ország
szívét két nagy folyam metszte keresztül. Az
egyik folyam partján magas hegy emelkedett,
melyen egy fényes palota állt. A palota nagy
termében aranyos trón volt, itt ültél te biboros
palástban fejedem drága kövekkel ékített korona.
Te voltál e szép országnak királya s néped
üdvkiállításai felhatoltak trónod zsámolyáig.

Egyszerre a terem ajtaja megnyílt, azon

át egy fejedelmi alaku nő lépett be, büszkén
tartva koronás fejét s felemelte véres kezét,
melyről négy uj hiányzott. Te sápadtan harag-
tól villámló szemekkel ugrottál fel, trónod ino-
gott, többet nem láttam, mert alattam megnyílt
a föld, mindig lejjebb lejjebb száltam mig végre hüs
érinte arcomat és én lent voltam a tenger fene-
kén, a gyöngyök között.

Erre véget ért álmom felébredtem, de azóta
szüntelen üldöz egy komoly sejtélem. — —

Carló alig bírta elpalástolni a remegést
mely erőt vett rajta, csak nézett merően egy
kis csillagot, de az is lefutott, ott hagyta fé-
nyes, egét, egy ezüt sáv jelezte utját. — —

Raguza ünnepi színt öltött, utcáin ezernyi
főre menő néptömeg hullámozik, a lakosság na-
gyobb része kivonult, hogy elbucszon az ifju
Róbert Károlytól, kiért nagy követség jött élin
Gentilis bibornokkal, hogy Magyarországra ki-
sérje elfoglalni királyi trónját. A nagy tömeg
készségesen nyitott utat a díszes menetnek,
legelől ment a király hófehér ménen, jobbján
Gentilis s utána a többi urak. Az ifju király
barátságosan intett jobbra, balra jószágos arcán
mélabus mosoly játszadozott. A raguzaiak szeret-
ték Károlyt, a ki irántuk mindig szives jóindu-
latot tanusított, s nem egyszer áruhában bo-
járta a vidéket, hogy meg ismerkedjen a köznép
szokásaival. A fellobogóztott hajó már készen
állt az indulásra, A tömeg lelkes üdv kiáltá-
sokba tört ki s a dörgő éljenek közül élesen
vált ki egy szivet rázó fájdalmas sikoly

A király arcán remegés futott át, halvá-
nyan kutatóan nézett vissza a partra, de sok
embertől nem láthatta azt a szép leányt, a ki
halálsápadtan állt ott görcsösen kapaszkodva
atyja karjaiba. Maritta az, ki felismerte a király-
ban fényes öltözéke dacára is Carlót a szőke
ifjut, a kit annyira szeretett. Megtört fájdalmas
tekintettel nézett a távozó hajó után, mely büsz-
kén szeldelte át az Adria hullámain.

A pártokra szakadt Magyarország szo-
moru látványt nyújtott. Az elhatalmasodott fő-
urak sanyargatták a népet. Csák Máté a büszke
trencsényi gróf Komáromtól egész a Kárpáto-
kig oly önkényesen uralkodott, mint egy kis
király.

A nép egy része Cseh Vencel, a másik
Bajor Ottó pártján volt, mig végre a Rákos me-
zején tartott országgyűlésen a pápa által is tá-
mogatott Róbert Károlyt választották mag ki-
rályuknak.

A négyszer koronázott erélyes ifju király
legelső teendője volt megbaboláznai a hatalmas
főurakat. Csák Máté ki nem akarta őt elismerni
hadat gyűjtött ellene, de a király többször
visszaverte, mig végre Rozgonyinál egy véres
csatában tönkretette seregét. Károly némileg
rendezvén az ország zilált viszonyait, elhatá-
rozta, hogy egy kis időre visszatér Raguzába,
hol élte legboldogabb napjait töltötte.

Marittát óhajtott látni, mert érezte, hogy
e szerelem, melyet kezdetben csak napokig tartó
muló szenvedélynek hitt, mély gyökerett vert
szívébe.

Kevés személyből álló kíséretével, kik leg-
inkább bizalmas emberei voltak, megérkezett
Raguzába. Alig pihenve ki az ut fáradalmait
felöltötte egyszerű durva öltönyt s elment Pi-
etro halász kunyhójába. De itt senkit sem ta-
lált, s ott hol azelőtt példás rend, tisztaság
uralkodott, most minden szanaszét összezuzva he-
vert. Komor sejtélemmel hagyta el a pusztulás
e tanyáját, s gyors léptekkel a tengerpart felé
vette utját, hol Marittával találkozni szokott.
Kellemes onyhe délután volt, a bájos kék ég
mosolyogva nézte magát a viz tükrébe. A nap-
sugarak aranyszöveggel vonták be a kiáló szik-
lákat, melyek egyikén Pietro ült, fejét jobb ke-
zére támasztva merően nézett a tengerbe, te-
kintetével át akart hatni a mély vizen.

A szelid arcu férfi egészen megváltozott.
Dalt vonásai mély bánatról tanuskodtak galamb

ős haja ziláltan csüngött alá. A hullámok meg meg csapkották a kiálló sziklákat az öreg ember esdeklő tekintettel kísérte játékukat. Mély fájó sohaj tört fel kebléből, összekulcsolt kezekkel kérte a hullámokat, hogy adják vissza leányát. Hisz egyetlen örömem volt ő, mért fosztottatok meg tőle? Ti láttátok felnőni, gyönyörködtetek benne, ti zengtetek dalt neki ha álomra szenderült, lágyan ringattátok el karjaitokban, ha a tengerre szállt s hűen kísértétek utjain. Most elraboltátok mert megirigyeltétek a kincset tőlem, elvittétek magatokhoz a mélységbe, hogy soha ne lássam, elaltattátok örökre, gyöngyös koporsóba zártátok s énekeltek felette halotti éneket. Oh adjátok vissza, könyörüljétek rajtam, hisz ő volt egyedüli támaszom, ragyogó csillaga öreg napjaimnak. — — — A hullámok zugva morogva felelték vissza, a mi sirunk mély, áldozatainkat nem adjuk vissza soha — — —

— — — soha — — — — —
Robert Károlyt mintegy földhöz szegezve tartá a rettenetes fájdalom, mely szívében dult. Az öreg ember szakadozott szavaiból megértette a borzasztó valót. Egy arra menő ifju halásztól tudakozódott s ez körülményesen elbeszélte a szomorú történetet, hogy Ragusa gyöngye a szép Maritta a tengerbe ugrott, az öreg Pietro pedig leánya utáni fájdalomában megőrült. Az ifju halász tovább ment, magára hagyva a mélyen lesújtott uralkodót egyedül bánatával, a ki megfeledkezvén királyi méltóságáról térdre hullt, a szeméből előtörő könnyek összevegyültek a tenger vízával, s leszívárogtak oda, a hol az a szép leány aludta örök álmát smaragdszínű mély sirjában.

Kökényesdy Pap Ilonka.

ENLÉKÉK.

Csendes szellő szárnyán, falevelek susogásán édes emlékekkel foglalkozva jártam azon helyen, hol legelőször ismertem meg őt, hol legelőször kértem és kaptam tőle a boldog „igen“-t, a mennyei szócskát.

Mennyei idő telt el azóta. Csendes nyughelyén, örök álmát alva, elém tűnik silphid termete piciny lábaival, gyermekes kezeinek keces mozdulataival madonnaszzerű fejének hája bibor ajka és onnan kitündöklő hófehér fogak, varázserővel bíró tengerkékek szemei kitörölhetetlen nyomokat hagytak hátra emlékezetemben.

Szép délután volt. A nap heve s a város tüdő vesztő porfellegei elől árnyas helyet keresve menekültem a kastély parkjának százados lombokkal ékeskedő fáinak közé. Hatalmas fák. Sok nemzedék születését és távozását e földről szemlélték azok végig. Sok eseménynek voltak már szemtanúi, sok szerelmi vallomásnak maradtak néma megőrzői, legfőkébb csendes susogásban regéltek a későbbi nemzedékek oly nyelven és olyan dolgokat, mit azok meg nem értenek.

Fáradt kedélyvel haladtam a porondon a fák között. Szándékom volt egy padon megpiheni. Az út kanyargos volt s az egyik fordulónál keces alakot, hölgyet pillantok meg, ki negédes lassúsággal egy dalt dudolgatott. Karján kicsiny kosárka oszonnával, miről később meg is győződtem, jobbában napernyő, vállára pedig egy zsebkendő volt vetve.

Kicsiny pillangót pillant meg, mely előtte elrepülve közel hozzá egy virágon pihen meg. A hölgy sem rest, zerge könnyűséggel utána fut, a pillangó elrepül és ő versenyt szalad utána, megszegeyintve a lég egyik gyors lakóját. Ez alatt válláról észrevétlenül lehull a kendő és én voltam a boldog és boldogtalan egyszere, ki azt megtalálva átadtam neki.

„Kisasszony kérem, elvesztett keszkenőjét vagyok bátor átajutani.“

Megrezzenő pirulás és csendes „köszönöm“ a felelet. Ah e pillanat az égbe ragadt a szenyves földről. Ily arcot egyet láttam életemben és ez csak az övé volt.

Bemutattam magam s megtudtam az ő nevét is. Rózsának hívták. Ah, mily név! Ily alakra soha nem lehetett volna a virágok királynőjének nevével elragadóbbat, találóbbat alkalmazni.

S midőn ezen érzelmeknek előtte kifejezést adtam, durcás visszautasítást nyertem s

bármennyire állítottam is annak valódiságát, másra terelte a beszédet. Ugy látszik szerény volt. Beszélünk hát másról. Tárgy volt elég.

És ha hallgattunk is, egy-egy lopott oldal pillantás mindkét részről elégről tudott beszélni.

„Nagysád is a városi porból menekül, nemde?“

„Igen-oly tikkasztó bent a lég, oly kiállhatatlan a város.“

„Talán csak nem mindenestül?“ bátorokdám kérdezni.

„Miért ne? Mi lenne a kivétel? semmi szórakozást nem nyújt. Ha az ember el megyen a cukrászdába, ott csak a pénzt költi el. Jobb szeretek itt elandalogni és gondolkozni a mulandóság felett.“

Ez alatt az idő telt, hűvösödni is kezdett s a hölgy haza szándékozott. Én engedélyt nyertem őt elkísérhetni.

Másnap, harmadnap és minden nap ismétlődött mindkét részről keresve a találkozást. És egy alkalmas pillanat kicsalta belőlem a vallomást, melytől üdvösségem vagy pedig halálom vártam. Egyik sem történt meg. Igent kaptam ugyan, de tudtomra adta egyuttal, hogy ő már el van jegyezve olyannak, kit nem szeret, de kihez, hozzá kell mennie, miután szigorú atyja úgy kívánja. Mondtam, meg kérem Atyjától kezét, és legyen enyém, de ő hitetlenül csak fejét rázta; „Nem ismeri ön atyámat,“ mondá. „Megkísérlem,“ feleltem elhatározottan. Szomorú mosoly volt a válasz.

Másnap reggel ünnepiesen fölöltözve, hozzájuk indultam. Utközben egyik barátommal találkoztam. „Tudod-e, kérdé, hogy Szódi Rózsza öngyilkos lett? Agyonlőtte magát!“ Örült sebességgel rohantam előre, nem nézve és nem látva akadályt utamban. Nem hallottam a mellettem elmenők gunyos megjegyzését, sem barátom nyilatkozását.

„Szegény, elvesztette esztét,“ mondhatta és közel is álltam hozzá. Berohantam a halottas házba és véres szemekkel kerestem kedvesem ravatalát. Ahelyett atyját pillantottam meg. Mint ez anya tigris, mely fiai elrablójára ront, támadtam rá.

Gyilkos, megölted szerelmemet, most én öllek meg, megfojtalak avval a kötéllel, mely engem akasztanak fel majd miattad.

Könnyes szemekkel felelt: Ön az, kinek ezen levél szól?

Hirtelen kiragadtam kezeiből, átfutottam, de a betűk összefolytak szemeim előtt s csak azt láttam meg, hogy utolsó sohaja is az én nevemet hangoztatta. Szegény Rózsám! Ily virágjában halni meg. Most künn nyugszanak porladozó hamvai a temetőben. Én pedig a sorstól várok gyógyító irt sebemre. Mindhasztalan. Fájó emlékezet sűrűn kivezet e helyre, hol egy magas fa törzsébe koszoru közé kettőnk neve van fölvéve s nem találok egyéb vigasztalást, minthogy idő multával egyesülni fogunk ott fenn, hol nem választ el bennünket egymástól semmi féle hatalom.

S t e r n i E.

A valódi hősök.

Krisztus után a második században a hatalmas római birodalom fölött a kegyetlen, vérengző Neró császár uralkodott, aki tüzzel, vassal pusztította, üldözte, az új keresztény vallást. Azon szerencsétlen keresztények kik kezei közé jutának, borzasztó, válogatott kínzások által szenvedtek martír halált. Egy szó — melylyel vallását megtagadja, elég lett volna, hogy életüket megmentésék, de e szót sem a kinpad, sem a haláltól való félelem nem bírta belőlök kicsikarni.

E Neró volt az ki, hogy palotájának erkélyéről gyönyörködjék a látványosságban, felgyújtatá Roma városát, s gyönyörködve nézte mint válnak ezek és ezek hajléktalaná, koldusokká és kéjjel hallgatá az égő házakban szorult aggok, gyermekek és nők kétségbe ejtő, iszonyu jajveszékését.

E nemtelen ember avval tetézte be művét — hogy ráfogta a keresztényekre, hogy ők gyújták fel a várost — s aki csak közülök feltalálható volt, elfogattak.

Kimondani is borzasztó a mit e vadállat kieszelt. Az elfogott keresztények szurokba mártatták és meggyújtották őket, hogy fánya gyanánt szolgáljanak a város kivilágításánál.

Természetes, hogy e korban a kereszté-

nyek nappal mutatni sem merték magukat — lehetőleg a külvárosok félre eső helyein, hegyszakadékok — barlangokban s a város körül fekvő romok között húzták meg magukat.

E romok egyikének földalatti helyiségeiben lakott egy keresztény család, mely egy agg anyából a kin még maig is meglátszanak a hajdani szépség nyomai és két viruló gyermekből 17 éves leány — és 21 éves fiúból állott. A leány szép mint a fesledező rózsabimbó, ében fekete hajjal, és alabastrom fehérségű arcával. Kék buza virág szeméből az angyali jóság és szelidség tükröződött vissza. Az ifju délceg termetű, fekete göndör haja váláig hullámszik, alá fekete tűzben égő szemei a jóság, a rettenhetetlen férfias bátorsággal egyesülve sugárzik. Együtt laknak egy a nap sugara által csak gyéren bevilágított pinea szerű helyiségben — melynek butorzata egy rozszant fa asztal, pad és egy ágyból áll, a melyben együtt szokta éjelét anya és leánya tölteni, míg az ifju mint egy hű házőrző eb a nyílás előtt fekvé szokta éjelét tölteni. A falon függő megváltónk vértől szent alakja keresztre feszítve, a mely előtt földre borulva órákig szokott e szent család imádkozni. Már hónapok óta laknak itt zavartalan boldogságban — nem háborgatva senki által vallásuk gyakorlatában. Nappal nem igen mozdultak ki, csak éjjel ment a romok körül sétálni az anya és leány, míg az ifju élelmet szerezni tova járt.

Nem soká élvezhették csendes boldogságukat. A kényur jól fizetett vérebeli felszaglálta a helyet, hol a szerény család meg húzódott, szembe tűnt a szép viruló hajadon. Neró császár majd jól megfizet érte. Nem is késtek a következő jelentést beadni: a hajdani dicső Augustus császár nyári lakának romjai között lakik egy keresztény család ki Istennek vér áldozatot hoz — és mint kitapasztaltuk, a legközelebb mult husvéti ünnepjükön a közeli faluba lakó Patriciusnak oltúnt kis leányát lemészárolták és feláldozták. Az elfogatási parancs kilett adva s láncokkal terhelten kísérték Neró elé.

A hatalmas Neró megrendült ennyi báj, szépség látára, mely láncok súlyától görnyedő lánykáról előmlött. S az a közszívű ki számtalan, ezeket küldött a kínzó kamrákba és később keresztre feszített megindult a könyvtelen szemek büszke tekintét. Eddig soha nem érzett melegség járta át idegeit s szeméből a melegség sugarai tártak elő.

Maga elé vezetetté mind háromukat s ő ki mindig csak parancsolt soha nem kért, könyörögve fordult az elfogottakhoz kérve, hogy mondjanak le megrögzött gonosz vallásukról. Nőül veszi a leányt mert szereti, hadvezérré teszi az ifjut, az anya pedig tejbemézben fürödhét, de kijelenti, hogy ha ez ajánlatát vissza utasítják, vadállatok fogják őket szétszaggatni.

Büszkén felemelt fővel egyet előre lépve állt az ifju a császár elé, mondván: Krisztus meghalt értünk a keresztfán és feltámadott — a kereszténynek a halál nem borzasztó, mert hisz a feltámadásban, de te hitetlen el fogsz veszni annélkül, hogy a feltámadás dicső napjának örömeiben részesülnél. Az utolsó tárgonyas legyen inkább férje hugomnak, mint te.

Ektelen dühbe tört ki a császár és rögtön parancsot adott, hogy hurcolják az arénába hogy az éhes oroszlanok tépjék őket izzé porrá.

A parancs teljesítve lett, a foglyokat elhurcolták és Neró szokását követte, páholyába lépett — s azonnal az Aréna páholyai s egyéb néző terei megteltek Roma élőkélő közönségével.

Az aréna közepén egymást átölelve állott a három áldozat büszkén egy panasz hangot sem hallatva.

Neró tekintete végig siklott rajtuk s ismét érzé az ideges melegséget, mely szívet érinté. Szerelmes lett e gögös kényur, a megvetett páriába. Érzé, hogy a leány mellett boldog lenne. Parancsot adott, hogy oldozzák fel a foglyokat — a leányt vezessék a palota női termébe s az ifjut annyával bocsássák szabadon.

Mielőtt az örök e parancsot teljesítették volna a leány bátyának nyakába borult s fölébe sugott valamit, melytől amaz egy pilanatra megrendült, és mély, elszánt tekintettel öltönye alul kést rántot elő és azt markolatig döfte a keblére boruló leánynak szívébe.

Nem kell kegyelmed Neró, légy átkozott! és saját szívet is átdöfte

A szegény anyának szíve szakadt meg e látványra és holtan rogyott gyermekei testére.

Neró császárt, ki kéjjel szokta nézni áldozatainak végvonulásait, ez egy eset örvöngővé tet. Folyton szeméi előtt lebegett a leánynak véres holtteste. Vért látott eledelében, vért mindent.

Harmad napra mérget vett be és nagy kínok között halt meg azon kornak legkegyetlenebb embere.

Gy. — i. — M.